

WAT ZOU DE OORZAAK ZIJN

EENVOUDIGE GEDACHTE OMTRENT DEN TOESTAND
VAN LAND EN VOLK — KERK EN STAAT, DOOR

EEN NIEUWE TONGENAAR

VOORBERICHT

Het is altijd de gewoonte, dat men bij het in druk uitgeven van een werkje, een voorwoord voegt. De bedoeling van het voorwoord strekt zich over 't algemeen niet verder uit dan tot een woord van aanbeveling, en kan soms ook wel tot inleiding van het werkje zelf dienen.

Ook ik wil aan die gewoonte niet te kort doen; maar daar ik er van overtuigd ben, dat aanbeveling van het werk van zich zell in strijd is met de inzettingen, daar bij gedachtig zijnde aan het zoo algemeen bekende spreekwoord, maar bovenal Gods Woord waarin men zoo herhaalde malen ziet uitkomen: „Die roemt, roeme in den Heere”.

Daarom is het, dat ik een woord van aanbeveling van dit kleine werkje, dat het eerste is van mijn hand, geheel achterwege laat.

Dit echter is mijn wensch, dat het ingang moge vinden in ieder huisgezin van Gereformeerd beginsel.

Daar ook in een voorwoord veelal wordt uiteengezet wat de oorzaak is geweest die tot het schrijven van het werk heeft geleid zoo wil ik ook dit even kortelijks mededeelen.

Immers voor iets tot stand komt gaat er altijd een gedachte, iets tot stand te brengen, aan vooraf. Dat is bij iedere zaak van gewicht, maar ook bij zaken die zeer luttel moeten worden aangemerkt. Welnu, de gedachte, die mij noopte dit werkje te schrijven, vindt zijn oorzaak in het met ernst gadeslaan van den toestand, waarin ons land en volk verkeeren, en waardoor ik plotseling voor deze ernstvolle vraag kwam te staan, „wat zou daarvan de oorzaak zijn?” Dat er maar velen gevonden mochten worden die alzoo voor deze vraag werden gesteld, opdat zij niet alleen het antwoord daarop uit dit werkje leeren vinden, maar dat zij het leerden ondervinden, dat de zonde de oorzaak is van den toestand die wij beleven.

Ja, gewis, dat is de oorzaak, en als direct antwoord op de vraag: „Wat zou de oorzaak zijn?” zou kunnen volgen: „Onze zonden, ja de onze alleen!”

Ik besluit mijn voorwoord, de hoop uitsprekende, dat de lezers geen spijt ervan moge hebben, het werkje te hebben aangekocht.

„LECTORI SALUTUM”

Geliefde Lezer

Wat voorheen als zeer achtenswaardig heeft gegolden, daarover haalt men thans de schouders op. Waarvoor vroeger werd gewaar-schuw'd als een gevaarlijke nieuwigheid, daarvan verwacht men tegenwoordig heil en men haakt er naar met alle krachten, onsgegeven.

Dit is een bewijs, dat er in onzen tijd vele dingen zijn, waarover men het niet eens is.

Er is een veelheid van levensopenbaring en een aanzien der dingen zóó veelzijdig, dat er haast geen twee gedachten eender zijn. En dat is een oorzaak, niet de hoofdoorzaak, der schrikwekkende tijden die wij beleven. Ja, dat het schrikwekkende tijden zijn die wij beleven, behoeft niet te worden gezegd, daar een ieders rededelijk verstand dit opmerkt.

De haat en vijandschap, de lust elkander te verderven is onder de volken van de geheele wereld nimmer zoo doorgezet als thans, en och, waarom zouden wij buiten ons eigen vaderland gaan, ook daar zijn toch bewijzen genoeg. Daarvan getuigen de nieuwsbladen die ons dagelijks verschijnen, en waarin wij dikwijls in lange kolommen kunnen lezen van den geest, in den beginne door Kaïn beziel'd, en welke ook ons hedendaagsche menschenkinderen nog in zich omdragen, namelijk deze: „Ben ik mijns broeders hoeder”.

Wat een verdeeldheid. In hoevele brokken en stukken viel het volk dat voor één God zich buigt, van één Christus zijn heil verwacht, één geloof belijdt, één doop heeft, één zaligheid tegengaat, uiteen.

De lief is verkoeld en er heerscht een zekere eigennigheid, daar ieder zoogenaamd het welzijn van zijn eigen kring zoekt, en het hem onverschillig blijft, of zijn naasten er al of niet door bevoordeeld worden. Ja, wat zeg ik, blijft het hem onverschillig of zijn naaste er door bevoordeeld wordt? O, neen, dat blijft hem in geen deele onverschillig, daar het hem te doen is zooveel te krijgen als mogelijk is, ja desnoods geen stukje brood voor dien naasten over te laten. Als kenmerkend eigenschap zou op het voorhoofd onzer dagen geschreven kunnen worden met zeer groote letters: „Liefdeloosheid”.

Eerbied, noch voor den dienst des Heeren, noch voor burger-

lijke zoowel als voor kerkelijke overheid bestaat niet. Alle achtung is verdwenen en de geest, de geest uit den afgrond, het socialisme, communisme, anarchisme enz. neemt hand over hand toe, ook in ons kleine vaderlandje. zoodat er zijn, die het met een traan in het oog moeten uitroepen: „Waar moet het heen.”

De Wet des Heeren wordt schandelijk vertreden, en het gebod: „Gedenk den sabbatdag dat gij dien heilig!” ontheiligd. Dat geluiden de straatwegen, de stranden, de terreinen waarop de sport wordt uitgeoefend, en men vraagt zich af, hoe kan nu op zulk een natie, op zulk een volk Gods zegen nog rusten. Hoe kan nu de Schepper des hemels en der aarde met zulke zondaren, God-onteerende schepselen, nog bemoeienis willen maken, daar zij den Heere van harte plagen en bedroeven en tergen met hunne boosheden. en zichzelf gelijk eertijds het volk van Juda, bakken hebben uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden.

Ach, het antwoord daarop zal ik zeggen. De Heere heeft altijd nog goddelijk geduld met hen. Hij stelt in het heden der genade de verdiende straf maar uit, hetwelk des Heeren doen is geweest al van den val af. De Heere heeft geen lust in den dood des goddeloozen. maar daarin dat hij zich bekeere en leve.

Maar eenmaal, dan zal de tijd der genade voorbij zijn en Zijn. Goddelijk geduld ten einde. Dan zal het zijn: „Dewijl ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt; Mijne hand uitgestrekt heb en daar was niemand die opmerkte, en hebt al Mijn raad verworpen en Mijn bestraffing niet gewild. zoo zal ik in ulieder verderf lachen en spotten wanneer uwe vreeze komt, wanneer uwe vreeze komt als een verwoesting en uw verderf aankomt als een wervelwind, want neer u benauwdheid en angst overkomt.

Geliefde lezer. Ook in onze dagen komt de Heere met de plaag eens vijands en de kastijding eens wreeden. En waarom?

Ach, moeten wij niet belijden: „om de grootheid onzer ongerechtigheid en omdat onze zonden machtig vele zijn”? Gewisselijk ja. Want evenals van Israël in de dagen van koning Josia tot Zedekia, kunnen we ook van Nederland in deze dagen zeggen, dat het kommervolle tijden zijn die worden beleefd. Hoe dikwijls word Nederland, en zeer zeker niet ongegrond, vergeleken met het kleine Joodsche rijk en het „Palestina van het Westen” genaamd. Beider geografische ligging en beider historie toonen aan dat er tusschen beiden een merkwaardige overeenkomst bestaat. Bij Israël afval, bij Nederland afval,

Daarom moest de profeet Jeremia niet alleen over eigen ellende, maar ook over den toestand van land en volk, Staaten Godsdienst

klagen. en och, zijn ook de tijden waarin wij thans leven niet te beklagen? Moeten wij ons niet verwonderen, dat wij nog zijn die wij zijn? Want wat recht heeft de mensch. die het verdient had dat God hem reeds van het tooneel dezer aarde had opgeroepen, doch die nog niet is vernield geworden maar in tegendeel hier nog leven en verkeer en mag in den tijd der voorbereiding, in den dag der genade? Ach niets geen recht, en met den profet Jeremia moet men het uitroepen: „Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden, die elken morgen nieuw zijn, nog geen einde hebben en Zijn trouw groot is”.

Als de Heere ons hier rampen toezendt en ons, om onzer zonden wil in gevaren en nooden verkeer doet, als het ons toeschijnt, dat Jehova den beker Zijner grimmigheid over land en volk uitgiet o, dan doet Hij dat nog, omdat Hij des ontfemens nimmer moede noch mat wordt, opdat wij ons tot hem bekeer zouden, en, zoolang het nog den tijd der genade genaamd wordt, ons zouden haasten om onze ziel te redden en wij door onze terugkeering tot Jehova, het land zouden redden van het gedreigde verderf, en de natie van den gevreesden ondergang. O. de Heere plaagt of bedroeft des menschenkinderen niet van harte. Hij plaagt met een plage omdat het *moet*, omdat Hij krachtens Zijn eigen Wezen niet anders kan, omdat de misdaad het eischt.

Omdat de zonden zoo machtig velen zijn komt Hij niet alleen met slagen, maar ook met plagen, ja, met een voortdurende kwelling

Meen dan niet dat enkel het goede, maar ook het kwade van God komt, want niet slechts kwaad maar ook goed gaat uit des Heeren mond. Voorspoed, tegenspoed, gezondheid, krankheid komt den menschenkinderen niet bij geval, maar van Gods Vaderlijke hand toe, maar niet van harte. Dat is hiervoor reeds duidelijk gezegd.

Zijn dan de zonden en ongerechtigheden van ons volk van Nederland zoo hoog gestegen, en meerder dan in vroeger tijd? O neen. Maar hoe lang heeft de Heere het volk van Nederland niet toegeroepen zich te wenden van de paden der ongerechtigheid, doch het volk verhardt zich en blijft afvallig en afkeerig, en laat zich niet waarschuwen.

Het geluid der bazuin van Gods Woord, het allergewichtigste wat kan worden vernomen, zegt, wat er gekend zal moeten worden om te komen tot zaligheid en geeft het antwoord op deze allergewichtigste vragen: „hoe zal de Heere komen tot Zijn eere en een zondaar worden gered van het eeuwig verderf en het land van een gedreigden ondergang. Gods Woord geeft daarop een volkomen afdoend antwoord op een gansch getrouwe wijze.

Is het niet louter en alleen des Heeren goedheid en ontferming dat Hij het bazuïngeluid laat hooren aan verbeurdhebbenden en aan zulken, die moedwillig Hem, de allerhoogste Majesteit, op het diepst beleedigd hebben?

En met welke vrucht is het nu wel dat zulke onwaardigen het bazuïngeschal vernemen? Ach we lezen zoo in Ez. 33:5. „Hij hoorde het geluid der bazuï, maar liet zich niet waarschuwen”.

En hoeveelen van zulken worden er ook niet gevonden in onze dagen. De kerken zijn verre van leeg, waar de bazuï des Woords geen onzeker geluid doet hooren.

Maar wat een hooren als niet hooren, wat een gedachteeloos, wat een oneerbiedig neder zetten van niet weinigen. Menigmaal, inplaats van voor zichzelf, en dat vooral bij ernstig vermaan, een hooren met het oog op anderen en na het geklank der bazuï te hebben gehoord nog niet uit het kerkgebouw vertrokken, of . . . vergeten is alles.

En vraagt men nu hoe komt zulks? De oorzaak daar van ligt bij den mensch zoo door en door aardschgezind, gansch onwillig en vijandig, vooral omdat Gods Woord zoo indruischt tegen de begeerte van vleesch en bloed.

Maar och, die het geluid der bazuï zal hebben gehoord, doch zich niet liet waarschuwen, zijn bloed is op hem hij zal niet kunnen ontvlieden, maar heeft zekerlijk dood en verderf te wachten

Denk aan de tijdgenooten van Noach, die niet luisterende naar de waarschuwingen van dezen prediker der gerechtigheid, niet behouden werden in de ark, doch omkwamen in den zondvloed. Op 's Heeren tijd hield de boetprediking op. Toen kwam het oordeel en het was te laat.

Zoo zal het gaan met allen, die zich verzetten tegen de waarschuwingen des Heeren Heeren. De Heere toch stelt ons verantwoordelijk voor elk door Hem ons toebetrouwd pand. Eenmaal zal het bazuïngeschal des Evangelies niet meer worden vernomen, maar een ander, namelijk dat waarvan we lezen in 1 Thess. 4 vs. 16. O, dat zal zijn een dag der verschrikking, der verbolgenheid, een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en der verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid. Dan zal niet kunnen worden gezegd ter verontschuldiging: „Heer ik heb den weg niet geweten; ik werd nimmer gewaarschuwd.

Geliefde lezer. De toestand waarin ons vaderland verkeert, is, zooals ik hiervoor reeds schreef, zeer zorgwekkend, ja, wie acht geeft op het leven van onzen tijd, merkt op, dat wie wat bereiken

wil de vlag der gemeenschap moet ontplooien. Breed wapperen dan ook hare banen uit in de namen van socialisme en communisme, die bekoring oefenen over millioenen, en die beiden tot in hun woord-beteekenis toe de kameraadschap prediken van alle menschen, wat schier aller wegen diepen indruk maakt, en te zien is door hem die duidelijk opmerkt, daar de dragers dezer gemeenschapsleuze zich opwerken tot in zetels toe, die ingenomen worden door ministers en Rijkspresidenten.

Daarbij komt nog, dat Rome, dat van zijn rechten, zooals het die noemt, nimmer afstand doet, ze wel eens eenigen tijd ongebruikt laat liggen — maar alleen om ze ter gelegener tijd in al haar kracht toe te passen — listig als de oude slang, zijn kop ook onder ons ophelt, om, als God het niet genadig verhoedt, ons allen tot zijnen schoot terug te voeren, ons allen aan zich te onderwerpen, en onze Hervormde Kerk, ware het mogelijk, te vernietigen. Hoe kan het anders, of dit geeft rechtmatige stof tot bekommring en klagen. Hoe kan het anders, of het hart van den Godsvriend bloedt, als hij op de verschijnselen der tijden let, en zijn ziel roept het uit tot God die leeft: „O Heere! doe wel bij Sion naar Uw welbehagen en bouw de muren van Jeruzalem op.”

Als wij den toestand van land en volk nagaan, dan gevoelen wij het, op zulk een land, op zulk een volk, dat den God zijner vaders zoo schandelijk vergeet, door te doen wat kwaad is in Zijne heilige oogen, op zulk een land, op zulk een volk, *kan* Gods zegen niet rusten, maar wij moeten er ons integendeel over verwonderen, dat God Zijn strafgerichten nog niet in al hun verschrikkelijkheid en gestrengheid aan ons heeft uitgevoerd.

En toch, de dagen die wij beleven, de rampen, die wij betreuren leeren het ons zoo duidelijk, dat de Heere een twist heeft met de inwoners dezes lands, omdat er geen trouw, geen weldadigheid, geen kennis Gods in den lande is. Want nog eens weer, de Roomsche kerk zien wij in deze dagen haar hoofd trotsch verheffen. De mensch der zonde, die zich gezeteld waant op den stoel van Petrus — die zoon des verderfs, die zich tegenstelt aan, en verheft boven al wat God genaamd wordt — heeft een jubeltoon aangeheven, omdat zijn rijk, het rijk der oude slang, ook in ons vaderland zich uitbreidt, en datzelfde vaderland, dat eens door onze vrome vaders voor stroomen bloeds van zijn verpletterende macht is verlost, dat vaderland komt allengs meer onder zijn heerschappij terug, waarvan onzen ministerraad geluigt, alsmede onze geheele volksvertegenwoordiging.

De waarheid die naar de godzaligheid is, en het geloof, aan

welke duizenden ontsliepen, hebben wij vrijelijk zoodanig laten ondermijnen, zonder er maar eenigszins onze stem tegen te verheffen.

De eer van den Goddelijken verlosser hebben wij doen bezwalken, den zoendood van Christus smaadheid helpen aandoen, en het lijdelijk, zonder onszelven er ernstig tegen te verzetten, kunnen dulden, dat de zalige leer van onze Hervormde kerk, gegrond zooals zij is op Gods Woord, in een bespottelijk daglicht wordt geplaatst.

Daardoor is de eenheid onder de Christenbelijders verbroken en waar geen eenheid bestaat, is ook geen kracht. Dit doet ons denken aan de afscheiding der kerk en de oprichting der bijzondere Scholen, dit doet ons denken aan de sedert eenige jaren zoo talrijk geworden partijschappen, en dit alles heeft de deur voor den vijand opengezet.

Ja, geliefde lezer, met getroffen en verslagen harten behooren we ons voor God in de schuld te stellen en ons voor Zijn aangezicht te verootmoedigen over onze zonden en over de zonden van land en volk. Met een verbroken geest en een verbrijzeld gemoed behooren wij te belijden, dat de algemeene en bijzondere overtredingen van Nederland zòd groot en zòd menigvuldig zijn, dat wij daardoor rechtvaardig Zijne billijke oordeelen en straffen verdiend hebben. Maar och, het is den mensch zoo eigen, om voor zijn zondigen toestand de oogen te sluiten en zich blind te houden voor het gevaar waarin hij verkeert.

Een mensch is zoo gauw met en over zichzelve voldaan. Weldra verheft men zich op een vermeenden deugd, op ingebeelde waarde, terwijl men Gode niets kan toonen dan een ziel, melaatsch en onrein, dan een hart vol gruwelijke zonden, want al onze gerechtigheid, is als een wegwerpelijk kleed.

Dat zij, die zich nog niet kennen in de diepe ellende van hun verdorvenheid, door Gods genade de vuilheid hunner zonden mochten leeren opmerken en hun gedrag als onder het oog van God mogen leeren onderzoeken, op dat zij tot boete en tot bekeering mochten worden gebracht. Niet slechts één oogenblik, maar gedurig moeten wij ons voor den Heere verootmoedigen en mochten wij, bekommerd vanwege onze zonden op de heupe leeren kloppen, en met schuldbelijdenis nedervallen voor dien God, die, hoe wij het ook verdorven hebben, nog altoos een God is en blijft, die antwoordt ten dage der benauwdheid.

Geliefde Lezer. Wij zullen ons zoowel in het openbaar als in het eenzame en afzonderlijk, voor het aangezicht des Heeren Heeren

moeten verootmoedigen, en het, met tranen in de oogen belijden, alsmede met rouw in het hart, dat wij Zijn geducht en heilig ongenoegen meer dan verdiend hebben. Zij het onze taal: „Heere God wij hebben gezondigd, wij hebben misdadig tegen u gehandeld en het is Uwe genade alleen dat wij niet vernield zijn geworden”.

Moge een iegelijk zich van zijn boozen weg bekeeren, wie weet God mocht de hittigheid Zijns toorns eens afwenden, en Zijne bedreigingen aan ons lieve Vaderland niet volvoeren, opdat onze zelfstandigheid als Protestantsche natie niet verloren ging, en godsdienstige vrijheid niet langer werd bedreigd.

En dan, hoe ootmoediger wij mogen worden des te minder zullen wij morren over de gebeurtenissen dezes levens en over de minder verblijdende voorvallen die ons treffen, en die ons toch onder het hooge Godsbestuur overkomen.

Want dan gevoelen wij zoo: „onze is de schuld, onze is de schandvlek”

Dan zullen wij de oorzaak van alles wat ons overkomt niet toeschrijven aan onze geëerbiedigde Koningin of aan Hare raadslieden, of aan onze verlegenwoordiging, maar dan zal het worden: „’t is onze schuld, de onze alleen!” Zoover moet het komen. Wij moeten de schuld meer bepaald op ons zelve richten, en als dat niet gebeurt, als wij niet een ieder personeel voor zich zelve, schuldenaars worden voor God. O! dan, ja dan is er ook geen uitredding uit gevaar, geen afwending van bedreigde rampen te wachten. Als onze schuldbelijdenis en verootmoediging voor God niet zoo algemeen wordt, en de natie als een eenig man het bekent: „O, God wij hebben gezondigd en gedaan dat kwaad is in uw oogen, en zijn niet waardig uwe kinderen, uw volk genaamd te worden, maar och wees ons zondaren genadig,” zoolang dat niet plaats heeft, is er voor Nederland geen uitredding te wachten, geen uitredding onder welke Ministerie en met welke kamers dan ook.

Doch dan is het te vreezen, dat de Heere haastelijk bijkomen zal en krijg tegen ons voeren met het zwaard Zijnsmonds, en over ons komen zal als een dief, en wij zullen niet weten op welk uur.

Dan zal de vervolging van den Antichrist spoedig wellicht het hoofd opsteken, en zullen zich de ijselfelike tooneelen van wreedheid en geloofsgerichten uit vroeger dagen vernieuwen, ja dan zullen wellicht de kerkerholen weder gevuld zijn en zullen de brandstapels op pleinen en markten knetteren. Dan zal er een geklaag en gewezen vernomen worden, ja dan zal het treuren en kermen wezen, maar dan zal het te laat zijn.

Klage daarom nu, eer het te laat is, een iegelijk over zijne zonde,

want als wij toch nederig en ootmoedig in het stof mogen bukken klagende over onze zonden, dan zal die God in den hemel ons ook hooren en genadig zijn.

Geliefde lezer! of wij het onszelven willen ontveinzen of niet het is de waarheid: „ons vaderland en onze Kerk is in nood.

Alles rondom ons is donker en duister. De toekomst is enkel nacht, en wij weten niet wat zij baren zal. Maar dat weten wij, dat de Heere heeft gezegd: „roept Mij aan in den dag der benauwdheid en Ik zal u uithelpen en gij zult Mij eeren.” Hij dan, die zich nu niet gedrongen gevoelt, om zijn ootmoedige smee-kingen op te zenden tot den Heere onzen God, o, hij toont openlijk, dat alle vrees voor den Allerhoogste uit zijn hart gebannen is en dat hij geen gevoel bezit. Hij verdient geen plaats meer in de Christelijke maatschappij; hij kent zijn belang niet, noch dat der zijnen, maar hij helpt het Vaderland mede ten gronde.

Dat dan het volk van Nederland zich als een eenige man in zijn schuldbelijdende smee-king en in gebeden voor de troon der genade neder legge, klagende den Heere de nooden en behoeften en zulks pleitende niet op zichzelf, niet op de meerdere Godsvrucht niet op hen die hun verderf zoeken, maar op de barmhartigheden en de trouw van God. Zij het dan de betuiging, dat wij het gansch he-lijk tegen den Heere verdorven hebben, terwijl wij de geboden en rechten, die Hij ons gaf niet hebben gehouden, o dan is er nog hope op herstel, want er staat toch geschreven: een gebroken hart en verslagen geest is den Heere welgevallig,

Ik besluit met een groet aan de lezer(es). Zij het ook uwe be-
tuiging:

Ik heb gedaan, wat kwaad is in Uw oog.

Dies ben ik Heer, Uw gramschap dubbel waardig

'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog;

Uw doen is rein, Uw vonnis gansch rechtvaardig,

want dan zal Jehova nog om Christus wil uit Zijnen hemel hoo-
ren en terecht brengen en genezen, en Hij zal stoffe geven om te
juichen in Zijn liefde en te roemen in Zijn goedertierenheid en genade.

